

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(1202)**

139. posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej
w dniu 12 listopada 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie „Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2008 roku” (druk senacki nr 595).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 22)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Mariusz Witczak)

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Otwieram posiedzenie komisji.
Zapraszam gości...

(Brak nagrania)

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Szanowni Państwo, będziemy się zajmować sprawozdaniem z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2008 r.

Bardzo serdecznie witam pana Ryszarda Krawczyka, przedstawiciela Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych.

Od razu pragnę podkreślić, że wcześniej otrzymaliśmy sprawozdanie na piśmie i senatorowie członkowie komisji mieli okazję szczegółowo się z nim zapoznać. Mam więc taką sugestię, by bardzo syntetycznie odnieść się do kwestii, o których mówiłem, i nastawić się raczej na pytania, jeżeli takie będą. My nie głosujemy nad tym dokumentem, ale mamy obowiązek wysłuchać sprawozdania, w związku z tym, jak myślę, istotniejszą kwestią są pytania czy wątpliwości członków Wysokiej Komisji, jeżeli takowe będą. Każdy ma okazję przeczytać ten dokument i zapoznać się ze szczegółami, tak że bardzo proszę o skrótowe odniesienie się do tej kwestii.

(Senator Janusz Sepioł: W kwestii formalnej...)

Bardzo proszę, pan przewodniczący Janusz Sepioł.

Senator Janusz Sepioł:

Mam wątpliwości, czy jesteśmy w stanie dyskutować nad tym sprawozdaniem, dlatego że otrzymaliśmy egzemplarze całkowicie źle poskładane, zawierające po wielokroć te same strony, bez kolejnej numeracji... No nie jesteśmy w stanie pracować na tych egzemplarzach.

(Brak nagrania)

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Mimo tych defektów można tutaj zrekonstruować pewien obraz, który nas interesuje, więc myślę, że aż tak źle nie jest. Ale przyjmuję oczywiście uwagę pana przewod-

niczącego i pytam państwa, czy w takim razie dzisiaj jesteśmy w stanie na podstawie tego dokumentu wysłuchać sprawozdania. Jak najbardziej przyjmujemy te kwestie...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Pozwoli pan przewodniczący? Bo wola jest taka, aby kontynuować.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana przewodniczącego.

Przewodniczący
Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych
Ryszard Krawczyk:

Dziękuję bardzo.

Panie Senatorze! Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Panie Senatorze, przede wszystkim przepraszam za to niedopatrzenie. Mam nadzieję, że pośród tych wszystkich egzemplarzy, które państwu dostarczyliśmy, egzemplarz z takim defektem, z takimi wadami... Mam nadzieję, że to tylko incydent, pojedynczy przypadek. W przyszłym roku postaramy się bardziej tego przypilnować.

Proszę państwa, co do regionalnych izb obrachunkowych, to ich wydatki w roku 2008 zamykały się kwotą 101 milionów 925 tysięcy zł. Wykonano je w 92,6%. Dynamika wydatków budżetowych nominalnie wynosiła 108,9%, a realnie – 104,7%. Co do tej kwoty, którą państwu zaprezentowałem, to wydatki na wynagrodzenia w roku 2008 wynosiły 67% ogółu wydatków regionalnych izb obrachunkowych. Dla porównania powiem, że w roku 2007 było to 64,9%. Jeśli chodzi o wydatki na podróże służbowe krajowe, to chcę tę kwestię szczególnie podkreślić, ponieważ dla funkcjonowania regionalnych izb obrachunkowych jest ona niezwykle istotna. Te wydatki na podróże służbowe krajowe dotyczą, między innymi, opłacania kosztów podróży związanych z działalnością kontrolną. I tak w roku 2008 wynosiły 3,5% budżetu, a w roku poprzednim, to znaczy w roku 2007, 3,8%.

Proszę państwa, regionalne izby obrachunkowe są chyba jedynymi instytucjami w Polsce, która dodatkowo jeszcze zarabiają na swoje funkcjonowanie. W większości regionalnych izb obrachunkowych funkcjonował rachunek dochodów własnych. W roku 2008 osiągnęliśmy dochody z tytułu prowadzonych szkoleń w wysokości 4 milionów 150 tysięcy i te środki w pełnej wysokości w zasadzie zostały przeznaczone na funkcjonowanie regionalnych izb obrachunkowych.

Jeżeli chodzi o zatrudnienie, to w roku 2008 w regionalnych izbach obrachunkowych zatrudnionych było tysiąc trzysta trzydziestu pięciu pracowników. 80,6% z nich to osoby z wykształceniem wyższym. Chcę podkreślić, że w roku poprzednim z izb odeszło stu trzydziestu sześciu pracowników, a w roku 2007 – stu czterdziestu siedmiu. Ta, naszym zdaniem dość duża, fluktuacja kadr, szczególnie pracowników wydziałów kontroli i wydziałów analiz, utrzymuje się na poziomie niezmiennym od kilku lat. Spośród tych stu trzydziestu sześciu pracowników ponad 73% to osoby, które były inspektorami kontroli. Przypomnę, że sam proces przygotowania inspektora kontroli do pracy wynosi około dwóch lat.

Wynagrodzenie w izbach kształtowało się na poziomie 3 tysięcy 551 zł, bez nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych. Wynagrodzenie w wydziale kontroli i wydziale analiz kształtowało się na poziomie 3 tysięcy 176 zł, bez nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych, a jeżeli wliczymy nagrody jubileuszowe, to będą to 3 tysiące 588 zł.

Proszę państwa, izby działają, że tak powiem, na trzech płaszczyznach: nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczo-doradczej. W roku 2008 izby zbadały ponad sto czterdzieści cztery tysiące uchwał i zarządzeń jednostek samorządu terytorialnego. Spośród nich 97,4% to były uchwały i zarządzenia bez naruszenia prawa, a 2,6% to uchwały i zarządzenia z naruszeniem prawa. I tutaj chcę podkreślić, że tylko w 0,8% przypadków izby stwierdziły nieważność badanych uchwał i zarządzeń, a więc zeszliśmy poniżej 1%. Ale z drugiej strony chciałbym zauważyć, że jeżeli chodzi o funkcjonowanie samorządów, to w roku poprzednim nie weszła w życie żadna istotna nowelizacja przepisów prawa, która mogłaby wpłynąć na zwiększenie liczby stwierdzonych nieważności uchwał i zarządzeń. Zauważyliśmy, że ten poziom procentowy, który osiągnęliśmy w tej chwili, utrzymuje się od kilku lat. A więc praktycznie liczba uchwał i zarządzeń, co do których stwierdzamy nieważność, waha się w granicach 1%. Dlaczego o tym mówię? Dlatego, że na przykład w roku 1993, kiedy izby rozpoczynały swoją działalność, tylko w stosunku do samych uchwał budżetowych liczba przypadków, w których stwierdzono naruszenie prawa, przekraczała 60%. W roku 2008, mieliśmy pewne wątpliwości co do 13,7% uchwał budżetowych.

Proszę państwa, w roku 2008 jednostki samorządu terytorialnego zaskarżyły trzydzieści rozstrzygnięć nadzorczych do sądów administracyjnych, przede wszystkim do wojewódzkich sądów administracyjnych. Tylko trzy spośród orzeczeń sądów odnośnie do tych trzydziestu zaskarżonych rozstrzygnięć były dla nas niekorzystne. Z kolei regionalne izby obrachunkowe zaskarżyły do sądu czternaście uchwał i zarządzeń. Tylko w dwóch przypadkach sąd odrzucił taką skargę.

Jeżeli chodzi o działalność opiniodawczą, to w roku 2008 izby wydały ponad dwadzieścia i pół tysiąca opinii. 86% spośród nich to opinie pozytywne, było tylko siedemdziesiąt jeden opinii negatywnych. Dość duże zastrzeżenia regionalnych izb obrachunkowych w dalszym ciągu budzą tutaj przede wszystkim wnioski komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium organowi wykonawczemu jednostki samorządu terytorialnego.

Druga płaszczyzna działania to działalność kontrolna. Izby wykonują kontrole kompleksowe, kontrole problemowe, sprawdzające i doraźne. W roku 2008 izby wykonały łącznie tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt sześć kontroli. Spośród tej liczby siedemset sześćdziesiąt cztery, a więc około 60%, to kontrole kompleksowe, podczas których sprawdzamy w zasadzie całą gospodarkę finansową. Zakres kontroli kompleksowej został uchwalony uchwałą Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z roku 2001. Izby skierowały siedemnaście tysięcy czterysta siedemdziesiąt jeden wniosków pokontrolnych. Jednostki samorządu terytorialnego zgłosiły zastrzeżenia do dwustu dwóch wniosków. W czterdziestu trzech przypadkach uwzględniono zastrzeżenia w całości, w siedmiu przypadkach – w części. W roku 2008 regionalne izby obrachunkowe skontrolowały ponad sto trzysta tysięcy sprawozdań z wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Jest to działalność, powiedziałbym, usługowa w stosunku do tego, co wcześniej wykonywało Ministerstwo Finansów. Na co chciałbym zwrócić uwagę? Proszę państwa, w roku 2008 izby przekazały o dwa tysiące osiemset cztery korekty sprawozdań więcej niż w roku 2007, a więc mamy do czynienia ze wzrostem o ponad 12%.

Jeżeli chodzi o działalność informacyjną i szkoleniową, to w roku 2008 izby przeprowadziły trzysta czterdzieści jeden szkoleń, w których uczestniczyło około dwu-

dziestu pięciu tysięcy pracowników samorządowych. Izby udzieliły również pięciuset dwudziestu dziewięciu pisemnych odpowiedzi i interpelacji.

To tak w skrócie o tym, co dotyczy funkcjonowania regionalnych izb obrachunkowych. Jednak nasze sprawozdanie dotyczy również funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Jeśli o to chodzi, to chciałbym przede wszystkim stwierdzić, że w roku poprzednim wszystkie jednostki samorządu terytorialnego planowały deficyt. Jest to pewne novum w stosunku do roku 2007. W roku 2008 tylko w powiatach udało się wygospodarować nadwyżkę, podczas gdy w roku 2007 taką nadwyżką dysponowały wszystkie trzy szczeble samorządu terytorialnego. Jaka jest tego przyczyna? Myślę, że wyhamowanie tempa realizacji zadań finansowanych przy udziale środków z Unii Europejskiej czy też uruchomienie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007–2013.

Na koniec powiem, że łączna kwota wliczonych do długu publicznego zobowiązań na rok 2008 wynosi 28 miliardów 774 miliony 694 tysiące, to jest 20,2%. W roku 2007 było to 19,7%. W tej podanej przeze mnie kwocie 23,6% to zobowiązania zozów, które może nie przyrastają w taki sposób, jak w latach poprzednich, ale w dalszym ciągu stanowią dość niepokojącą pozycję w budżetach samorządów terytorialnych. Chcę tu powiedzieć, że samorzady uczestniczą w tworzeniu tylko 4,7% długu publicznego państwa. W pozostałej części dług publiczny tworzą jednostki budżetowe państwa, a więc nie samorzady. Głównymi wierzycielami jednostek samorządu terytorialnego, w ponad siedemdziesięciu procentach, są banki. Wzrasta również zadłużenie samorządów wobec innych podmiotów, szczególnie jeżeli patrzymy na to w kontekście zadłużenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

I to tyle, w takim bardzo wielkim skrócie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Bardzo dziękuję, Panie Prezesie. Właśnie o tego typu prezentację pana prosiłem, w takim zakresie i kształcie.

A teraz zapytuję panów senatorów: czy chcecie zadać jakieś pytania? Nie widzę chętnych.

W takim razie pozostaje mi tylko podziękować państwu.

Oddamy się jeszcze lekturze materiału. Jeśli można poprawić te strony, tak żeby można było lepiej analizować państwa sprawozdanie, to będziemy wdzięczni.

Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Ryszard Krawczyk: Dziękuję bardzo.)

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 40)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851